

Oldřich Janota

Oldřich Janota se narodil 27. 8. 1949 v Plzni. V Plzni navštěvoval základní školu do páté třídy, poté se s rodinou přestěhoval do Prahy. Po základní škole studoval gymnázium. V roce 1975 absolvoval žurnalistiku na Karlově univerzitě v Praze. Krátce působil v dětské redakci Albatrosu. Poté, co byl vyzván ke vstupu do SSM a ROH odmítl a odešel pracovat v zaměstnáních, která mu mohla poskytnout částečnou svobodu - jako noční hlídač, domovník, roznašeč tisku nebo poštovní doručovatel.

Celý život se věnoval hudbě. Hrát se naučil sám podle příručky kytarových akordů a ve volném čase psal písně. “Ke kytáře a hudbě jsem se dostal hodně pozdě, objevily se desky Beatles a Stones, ale neuměl jsem to zahrát a tak jsem musel začít skládat vlastní písničky.” V rozhovoru pro časopis Melodie se zmínil, že jeho skladby ztvárňují „existenční frustrace nočního hlídače a kolportéra PNS, který touží dotknout se hvězd”.

“Jako domovník jsem při každém mytí domů přemýšlel o údělu vody. Jak voda na sebe bere bez protestu špínu, i když sama o sobě je tak nesmírně krásná. Sestoupí s ní pod zem a zase se v koloběhu páry vyčistí a vystoupá nahoru a spadne zase dolů v té čisté podobě. Vždycky jsem o tom přemýšlel při tom mytí a zdálo se mi, že člověk je té vodě podobný.”

Začal vystupovat v klubech a na festivalech se svými písněmi jako folkový zpěvák. Inspirovali ho písničkáři jako Dylan a Donovan, jeho styl byl zároveň plný vlastní osobité poezie. Z výletu za sestrou do Paříže v roce 1973 si přivezl dvanáctistrunnou japonskou kytaru, která ho zaujala především svými alikvotními možnostmi. Přes nezařaditelnost stylu se stal v sedmdesátých letech velmi úspěšným na folkové scéně, jeho koncerty byly vyprodány a na festivalech byl odměňován jásotem.

V roce 1975 Janota vytvořil duo s písničkářem Jakubem Nohou. V roce 1977 vznikla folkrocková skupina Pentagram. V letech 1978–1983 vystupoval se skupinou Mozart K (podle cukroví Echte Salzburger Mozartkugeln), jejíž tvorba se dále posunula za hranice folkových tradic, především díky zvuku harmonia, minimalistickému stylu hraní na kytaru a dalších ozvláštňujících prvků jako přednatočených zvuků, například zvuku hracích automatů, kombinace rozhlasové rušičky a gumového káčátka.

Při setkávání se svými spřízněnými dušemi kladl Oldřicha Janota také velký důraz na místa, kde žil. V té době bydlel v Radlicích, jejichž mýtický charakter vylíčil v písni „Měsíc nad Radlicemi”.

Oldřich Janota zůstal celou svou tvůrčí kariéru na okraji, na oficiálních nahrávkách vyšel jen zlomek jeho tvorby. Nikdy se nestal umělcem hraným v médiích. Zůstal kultovní postavou, na kterou přísahají hudební kritici a hrstka věrných posluchačů, ale nikdy se neprosadil ve větším měřítku. Jediným důvodem je fakt, že považuje živý koncert za jedinou adekvátní formu výrazu a o zvuku nahraném ve studiu se vyjadřuje se zklamáním a skepsí.

V devadesátých letech vystupoval Oldřich Janota v malých klubech, čajovnách, na hradech, v kaplích sám s kytarou, později po r. 2000 s hudebním seskupením Ora pro nobis a v posledních letech se svou ženou Romanou.

“Býti politikem, kormidelníkem doby, svítit na cestu, řídit plavidlo, byt' jako poeta, básník, zpěvák, mně bylo vždycky protivné. Ale spousta těch věcí se mně do těch písniček dostávala proti vlastní vůli, jsou tam ve formě takových znechucených obrazů, ale žili jsme v takové kobce, v takovém vězení, a když člověk mluvil o tom světě, ve kterém žije, tak to nešlo vypreparovat. Ale nikdy jsem politický zpěvák nebyl a doufám, že taky nebudu.”

Zdroje

PhDr. Pavla Jonssonová - Disertační práce Mýty české hudební alternativy osmdesátých let) dokument ČT Art free z r. 2001 UPROSTŘED BĚHU